

KARLSTADS KOMMUN

Svar på interpellation från Hans-Åke Scherp (V) om nedläggning av särskolans estetprogram

Gymnasiesärskolan i Karlstad består idag av fem nationella program och ett antal individuella program. 70 elever studerar på nationell nivå och 30 elever på de individuella programmen. Utbildningarna är idag förlagda på Tingvallagymnasiet, Nobelgymnasiet och Sundstaggymnasiet. 2013 fick gymnasiesärskolan en ny reform som är tydlig med att det är ämnesplanerna som styr innehållet i utbildningen vilket också styr inriktningen när det gäller det arbetsplatsförlagda lärandet, APL. Den nya reformen, precis som den tidigare, är tydlig när det gäller rektors utökade ansvar till skillnad från gymnasiereformen, Gy-11 när det gäller stöd vid det arbetsplatsförlagda lärandet samt stöd inför övergången till arbetslivet. (Se läroplan för gymnasiesärskolan 2013 sid 17.) Genom den satsning på vägledning för gymnasiesärskolan med start läsåret 2000/2001 tar kommunen ett stort ansvar när det gäller det utökade ansvaret. Vägledningsorganisationen, Bryggan, som idag består av tre heltidstjänster ansvarar för vägledande samtal för elevgruppen, anskaffande av arbetsplatser, utvärderingar och dokumentation, handledning för de av arbetsplatserna utsedda handledarna samt årliga utbildningar för arbetsplatsernas handledare. Denna utbildning omfattar tre steg och tar två och en halv dag att genomföra. Sedan starten av bryggan har gymnasiesärskolan visat mycket goda resultat när det gäller de elever som når ett lönearbete, lönebidragsanställning.

Under årskurs 4 informerar Bryggan tillsammans med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, vuxenhabiliteringen och lagen om särskilt stöd, LSS, om stödet och viktig kännedom för elev och vårdnadshavare inför övergången till vuxenlivet. Arbetsförmedlingen har ett särskilt uppdrag att samverka med skolan, för att genom vägledning och information underlätta övergången från skola till arbetsliv för den som har en utvecklingsstörning och har fyllt 16 år. Under årskurs 4 görs även en bedömning av elevens arbetsförmåga enligt nedan punkter:

1. Eleven är klar för ett lönearbete med lönebidrag.
2. Eleven vägleds vidare mot ett lönearbete under Arbetsförmedlingens försorg
3. Eleven beviljas förlängd skolgång
4. Fortsatta studier
5. Daglig verksamhet
6. Extern daglig verksamhet

Punkterna ett och två handlar om lönearbete, bidragsanställning som bygger på kollektivavtal medan punkterna fem och sex är sysselsättning och rent bidrag. Ett bidrag som eleven söker i enlighet med en av de tio punkterna inom lagen om särskilt stöd, LSS. Inkomstskillnaden är stor mellan

lönearbete/lönebidrag och sysselsättning. Grund för bedömningen är genomförd APL under minst 22 veckor, arbetsplatsens bedömning, skolans bedömning samt övriga utvärderingar och dokumentation i bifogat dokument – elever från särskolan i vägledning skola/AF, visas tydligt det utslag som finns över tid för de olika programmen.

I gymnasieförordningen och den nya reformen betonas vikten av genomförd APL på följande sätt: APL innebär att eleven genomför delar av utbildningen på en eller flera arbetsplatser utanför skolan. På så sätt får eleverna både en yrkesutbildning, en möjlighet att förstå yrkeskulturen och bli en del av yrkesgemenskapen. Därför är APL en central del av utbildningen på de nationella programmen och det är ämnesplanerna som styr innehållet. Kraven på huvudmannen är höga när det gäller att se till att eleverna får minst 22 veckors APL. Under APL ska eleven ha en handledare på arbetsplatsen. Bara den som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig kan vara handledare.

I läroplanen, under rubriken övergripande mål och riktlinjer, anges att det är skolans ansvar att varje elev i gymnasiesärskolan ges möjlighet till förberedelse för etablering på arbetsmarknaden. Skolverket trycker också på vid införandet av den nya reformen att ambitionen är att förbättra förutsättningarna så att fler elever från gymnasiesärskolan ska komma ut i arbetslivet. Målet med reformen är att kraftigt förbättra jobbmöjligheterna efter gymnasiesärskolan säger Bengt Weidow, undervisningsråd på Skolverket. En nyhet i reformen är gymnasiesärskolearbetet vilket är som en final på utbildningen och ska visa att eleven är förberedd för ett visst yrkesområde inom ramen för det program eleven läst.

Gymnasiesärskolearbetet är starkt kopplat till APL. Att göra eleven så anställningsbar som möjligt tillgodoser vi i alla våra program genom Bryggans försorg i samarbete med lärare, företag och ovan beskrivna organisationer. Alla elever på våra yrkesprogram förbereds noggrant under årskurs 1 för att vara väl förberedda inför den APL som i huvudsak startar i årskurs 2. För kännedom krävs en handledare på arbetsplatsen vid APL, vilket man säger på de tillfrågade estetiska arbetsplatserna att man inte har möjlighet till. Det är inte så som framgår i media att en assistent alltid följer med under elevens APL.

I programutbudet för all gymnasiesärskoleutbildning på nationell nivå betonas vikten av att social kompetens är ett viktigt redskap för det vuxna livet och därför finns kursen ”Service och bemötande” med i alla programs kursutbud. När det gäller de generella kompetenser som Hans-Åke Scherp talar om så anser jag att alla program jobbar aktivt med det.

Karlstads-Hammarö gymnasienämnd beslutade den 16 december 2015 om ny organisation för gymnasiesärskolan som har sin bas på Sundstagsgymnasiet och där en chef leder verksamheten. Närheten till samverkan med de individuella programmen och våra nationella program ger en ökad frihet och

möjlighet, för elever att läsa nationella kurser samt ämnesområden vilket har varit en brist tidigare eftersom verksamheterna låg åtskilda och på olika enheter. Detta visas och beskrivs som en brist nationellt i den rapport och analys som Skolverket gjort av den nya reformen. I nämndbeslutet ges också elever som har ett stort intresse av estetiska kurser möjlighet att utöva det eftersom verksamheten finns där gymnasieskolans estetiska program finns. Alla elever med det intresset har möjlighet att läsa kurser av estetisk karaktär i omfattningen 700 timmar över fyra, år vilket är en betydande del av utbildningen. Genom att ta ansvar för att eleverna får rätt till APL i minst 22 veckor och samtidigt göra det möjligt att tillgodose elevers önskemål om estetiska kurser anser jag att det beslut som är taget är bra.

När det gäller att leva upp till huvudmannens ansvar att anskaffa APL-platser så jobbar vår vägledningsorganisation Bryggan dagligen med att söka nya platser och underhålla redan upparbetade platser med hela länet/regionen som arbetsfält och jag anser att vi med tre heltidstjänster tar ett mycket stort ansvar i den frågan.

Beträffande urvalet av tillfrågade arbetsplatser så är bedömningen att de väl lever upp till de krav som rimligtvis kan ställas på en part i ett fungerande APL-nätverk. Att det bara är Karlstad som tillfrågats beror naturligtvis på att det är orten för utbildningen som måste klara av att erbjuda kvalitativa APL-platser. Övriga länets tillgång ser jag som ett gott komplement men Karlstad måste stå för garanten.

Jag anser därmed att de två utredningar som är gjorda utgör ett fullgott underlag för beslut att inte erbjuda Programmet för estetiska verksamheter från och med läsåret 2017/2018.

Daniel Berghel

Ordförande Karlstads-Hammarö gymnasienämnd